

Заклучения на Съвета от 20 май 2014 г. относно многоезичието и развиването на езикови компетентности

(2014/C 183/06)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД:

- членове 165 и 166 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- заключенията от заседанието на Европейския съвет в Барселона от 15—16 март 2002 г., в които се настоява да се предприемат действия „за подобряване на овладяването на основни умения, по-специално чрез преподаване на най-малко два чужди езика от много ранна възраст“, както и за създаване на показател за езикова компетентност ⁽¹⁾,
- заключенията на Съвета от 19 май 2006 г., в които се определят принципите за Европейски показател за езикова компетентност ⁽²⁾,
- заключенията на Съвета от 12 май 2009 г. относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („ЕТ 2020 г.“), в които се изтъква значението на укрепването на езиковата компетентност ⁽³⁾,
- заключенията на Съвета от 28—29 ноември 2011 г. относно езиковите компетентности с оглед на подобряване на мобилността, в които се подчертава значението на доброто владение на чужди езици като основна ключова компетентност от съществено значение за успех в съвременния свят и на трудовия пазар ⁽⁴⁾,
- Регламент (ЕС) № 1288/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на програма „Еразъм +“, в който се посочва целта да се подобри преподаването и изучаването на езици ⁽⁵⁾,

И ПО-КОНКРЕТНО:

- заключенията на Съвета от 22 май 2008 г. относно многоезичието, в които се призовават държавите членки да работят съвместно за засилване на европейското сътрудничество по отношение на многоезичието и да предприемат съответни мерки за подобряване на ефективното езиково обучение ⁽⁶⁾,
- Резолюцията на Съвета от 21 ноември 2008 г. относно европейска стратегия за многоезичието, в която се приканват държавите членки да насърчават многоезичието в подкрепа на конкурентоспособността, мобилността и пригодността за заетост, както и като средство за укрепване на межкултурния диалог ⁽⁷⁾.

КАТО ИМА ПРЕДВИД, ЧЕ:

1. Езиковото многообразие е основен компонент на европейската култура и межкултурния диалог, както и че способността да се общува на език, различен от майчиния език, е призната за една от ключовите компетентности, които гражданите следва да се стремят да придобият ⁽⁸⁾.
2. Езиковата среда в ЕС е сложна и многообразна, националните фактори влияят на изучаването и преподаването на езици, от което произтичат значителни различия в законодателството и практиката в тази област.
3. Езиковите компетентности допринасят за мобилността, пригодността за заетост и личното развитие на европейските граждани, по-конкретно на младите хора, в съответствие с целите на стратегията „Европа 2020“ за растеж и работни места.
4. Равнището на езиковите умения на голям брой младежи в Европа може да бъде подобро и, въпреки отбелязания напредък през последните десетилетия, в различните държави все още се наблюдават значителни разлики по отношение на достъпа до изучаване на езици.
5. Тъй като те са в основата на множество съвременни езици, изучаването на класическите езици — древногръцки и латински, може да улесни изучаването на езици, както и да допринесе за устойчивостта на общото ни историческо наследство.

⁽¹⁾ SN 100/1/02 REV 1, стр. 19, точка 44, второ тире.

⁽²⁾ ОВ С 172, 25.7.2006 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ С 119, 28.5.2009 г., стр. 2.

⁽⁴⁾ ОВ С 372, 20.12.2011 г., стр. 27.

⁽⁵⁾ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 50.

⁽⁶⁾ ОВ С 140, 6.6.2008 г., стр. 14.

⁽⁷⁾ ОВ С 320, 16.12.2008 г., стр. 1.

⁽⁸⁾ Вж. препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот (ОВ L 394, 30.12.2006 г., стр. 10).

ПРИЕМА, ЧЕ:

1. ЕС и държавите членки следва да направят оценка на напредъка в развитието на езикови компетентности, като всяка държава допринася за този напредък в съответствие с националните си особености и обстоятелства.
2. Оценката на езиковите компетентности може да спомогне за насърчаване на многоезичието и на ефективното преподаване на езици и учене на езици в училище.
3. Тази оценка може да бъде извършена въз основа на изложеното в приложението и следва да обхваща и четирите езикови умения: четене, писане, слушане и говорене.
4. Оценката може:
 - i) да бъде организирана на равнище ЕС;
 - ii) да бъде съобразена с наличните национални данни в съответствие с националните обстоятелства;
 - iii) да бъде организирана с подкрепата на група, съставена от експерти от държавите членки, и в сътрудничество с Постоянната група по показателите и критериите, с оглед осигуряване на максимална съпоставимост;
 - iv) да бъде финансирана по програма „Еразъм +“ съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1288/2013 ⁽¹⁾ в съответствие с годишната бюджетна процедура;
 - v) да поставя изисквания за минимални ресурси от страна на училищата и за докладване от страна на държавите членки.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, ПРИ НАДЛЕЖНО СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ И В СЪОТВЕТСТВИЕ С НАЦИОНАЛНИТЕ ОБСТОЯТЕЛСТВА:

1. Да приемат мерки за насърчаване на многоезичието и повишаване на качеството и ефективността на изучаването и преподаването на езици, включително като се изучават от ранна възраст поне два езика в допълнение към основния(те) език(ци), на които се преподава в училище, и като се проучва потенциалът на новаторските подходи за развитие на езиковите компетентности, а впоследствие тези мерки да се усъвършенстват.
2. Да полагат усилия за развитие на подходящи методи за оценяване на овладяването на езика в съответствие с изложеното в приложението.
3. Да развият мерки в подкрепа на децата и възрастните с мигрантски произход при изучаването на езика или езиците на държавата, в която живеят.
4. Да използват потенциала на програмата „Еразъм+“ и на европейските структурни и инвестиционни фондове за постигането на тези цели.
5. Да използват в по-голяма степен европейските инструменти и инициативи за прозрачност, които имат за цел да подпомагат и насърчават изучаването на езици, например Общата европейска референтна рамка за езиците, Европас, Европейското езиково досие и Европейския езиков етикет.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, С ПОДКРЕПАТА НА КОМИСИЯТА:

1. Да обменят опит и най-добри практики чрез отворения метод на координация, с цел подобряване на ефективността и качеството на изучаването и преподаването на езици.
2. Да признаят ролята, която неформалното и самостоятелното учене може да има за изучаването на езици, като проучат начини за признаване и валидиране на езиковите компетентности, придобити по този начин, в съответствие с препоръката на Съвета относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене от 2012 г ⁽²⁾.
3. Да проучат начини за повишаване на привлекателността на изучаването на езици и по-голяма ангажираност с изучаването на езици, включително като се използват ИКТ и образователни ресурси със свободен достъп, с цел намаляване на броя на учениците, които се отказват от изучаването на език преди достигането на подходящо ниво на владене.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1288/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на „Еразъм+“ — програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта и за отмяна на решения № 1719/2006/ЕО, № 1720/2006/ЕО и № 1298/2008/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 50).

⁽²⁾ ОВ С 398, 22.12.2012 г., стр. 1.

ПРИКАНВА КОМИСИЯТА:

1. Да проучи осъществимостта на оценяването на езиковите компетентности в държавите членки, включително като се използват наличните национални данни, с подкрепата на група, съставена от експерти от държавите членки и в сътрудничество с Постоянната група по показателите и критериите.
2. Да проучи заедно с държавите членки и Евростат, в рамките на Европейската статистическа система и с оглед повишаване на съпоставимостта, начини за допълване на съществуващите данни от ЕС за броя на учениците, изучаващи трети език ⁽¹⁾ в средния курс на образователната система, в съответствие с целите от Барселона и рамката „ЕТ 2020 г.“.
3. Да продължи и да засили сътрудничеството с други организации, които развиват дейност в тази област, например Съвета на Европа и неговия Европейски център за съвременни езици.

⁽¹⁾ Този трети език може да е всеки съвременен език, преподаван в училище. Държавите членки могат да решат да предоставят и процента на учениците, изучаващи като трети език древногръцки и/или латински. Други данни, които може да се събират, са броят на преподаваните езици и дали се изучават като задължителен или избираем предмет.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Оценяване на езиковите компетентности

При оценяването на езиковите компетентности се вземат предвид:

Процентът ученици на възраст 15 години или според случая и националните обстоятелства — 14 или 16 години ⁽¹⁾, които са овладели втория изучаван език до ниво „самостоятелно използване“ ⁽²⁾.

Понятието „самостоятелно използване“ съответства най-малко на ниво B1 от Общата европейска референтна рамка за езиците ⁽³⁾.

Данните могат да се събират посредством проучване в целия ЕС, при което се оценява овладяването на втория език или вторите езици в образователните системи и се представя по начин, осигуряващ максимална съпоставимост. Може да се използват и национални данни, при условие че са съпоставими с Общата европейска референтна рамка за езиците.

Националните резултати се обобщават като средна стойност на четирите компонента: четене, писане, слушане и говорене. Резултатът е среднопретеглената стойност на тези национални резултати, като се отчита броят на населението.

⁽¹⁾ Ще бъде осигурено максимално ниво на съпоставимост на данните.

⁽²⁾ Основният(те) език(ци) на преподаване се счита(т) за първи език(ци), като сред допълнителните езици за втори изучаван език се счита този, който е най-масово преподаван. Всяка държава членка определя езиците, които се считат за първи и втори език в този случай. Само официалните езици на ЕС могат да се считат за втори език.

⁽³⁾ B1 (самостоятелно използване) се определя, както следва:

Лицето може да разбира съществени моменти, когато се използва ясен и стандартен език по познати теми, които редовно се срещат на работа, в училище, през свободното време и т.н. Може да се справи с повечето ситуации, които е вероятно да възникнат при пътуване в район, където се говори съответният език. Може да създаде прост свързан текст по теми, които са познати или го интересуват лично. Може да опише преживявания и събития, мечти, надежди и амбиции и може накратко да представи основания и обяснения за мненията и плановете си.